Transcript

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారితో

ఇష్టాగోష్ఠి — శ్రీ వసుంధరా సుదర్శనులు

continuation - taped from an ongoing conversation — creativity / రసోత్పత్తి

విశ్వనాథ: ~~[illegible]~~ అక్కడ వచ్చే సంభవమైన ఆనందమయిన దానికంటె అధికమైనది. ఎందుచేతనంటే యిది శరీర సంబంధమైనట్టిది. అందుచేత శిల్పాదులు, కవిత్వాదులు... యివి ఉదాత్తమైన స్థితిలోకి వెడుతున్నై. అది అక్కడున్న మనస్సు లక్షణం.

వసుంధర: శిల్పమయినా కవిత్వమయినా అనే వాటిని గ్రహించేవాడి దృష్టిలో చెప్తున్నారు మీరు. ... సరిగ్గా కవిగా రచయితగా వుండేవాళ్ళ అనుభవం విషయంలో కాదా మీరు ~~[illegible]~~ చెప్పింది?

వి: కాదు... ద్రష్ట - చూచేవాడు. శ్రోత వినేవాడు. అందుకనే రసము నాటకానికి విషయము అన్నారు. ఏదైనా కవిత్వమన్నాగాని నాట్యవేదంలో నుంచి ఆవిర్భవించింది, రసం — అది నాటకానికి విషయము. నట విషయం కాదు. నట విషయం కూడా కొంత అవుతుంది. కాని ప్రధానంగా నాటకానికి విషయం. అంటే అక్కడ దుష్యంతుడితో వీడికి సంబంధం లేదు. ఆ శకుంతలతో సంబంధం లేదు. అక్కడి దేవతలతో సంబంధం లేదు. ఏం జేస్తాడు వీడు? అక్కడ దుష్యంతుడనే ఒక పురుషుడూ, శకుంతల అనే ఒక స్త్రీ — వాళ్ళిద్దరి ప్రేమ కథా వాలయిపోయిన పరిణామాన్ని గూర్చి వీడు ఊహిస్తున్నాడు. అదేమంటే? అది తనకు రాదు. ఆ జీవలక్షణమైన ~~[illegible]~~ స్త్రీపురుష భావాన్ని వీడు భావించడం... అంతే తప్ప సంబంధం ఏది? తన స్త్రీ పురుష సంబంధమైన భావమును వీడు భావించడంలో తనను, తన స్త్రీ ఆ భావనకి సంబంధం లేదు. దానికి మూలభూతమైన, జీవగతమైన నిత్యమైనటువంటి స్త్రీ పురుష సంబంధమైన భావన అది. ఈ మూలగతమైన - స్త్రీ పురుష ద్వంద్వ సంబంధమైన భావన ఎక్కడున్నదో?... వీడు జీవుడు జన్మించడంలో వున్నది. ఆ జీవ సంస్కృతిలో వుంది, ఆ జీవుడు లౌకిక బుద్ధుడు కాదు — లౌకిక భావ బద్ధుడు. ఆ భావమున్నది వస్తు పుంగాయిగదా, దాని తత్త్వమది. ఆ తత్త్వం స్పష్టంగా వున్నాడన్న మాట అప్పుడా జీవుడు. అది ఆనందమయింది. ఆ స్థితి పరాకాష్ఠను పొందితే అది రసమౌతుంది. ఇక్కడ దానిని సరిగ్గా భావన పొందుగా చేయగా స్త్రీ పురుష సంబంధమైన భావన పోయి, ఒట్టి ఆనందమే మిగుల్తు

అదే రసమంటే...

ప్ర: అట్లా అయితే — చదివిన వాళ్ళు ఉల్లాసమైన విషయాలే కాకుండా దుఃఖమైన విషయాలు కూడా చదువుతూ ఉంటారు కదా...

జ: చదివితే ఇంకా ఆ జీవిత కల్పితాలు చేసుకుంటున్నాడు, ఎందుకంటే భావలగ్నమైన దాని యొక్క projection కదా అది. — దాని యొక్క బహిరా [illegible] ఈ బహిరాభ్యంతర [illegible] ప్రసక్తి [illegible] అనేకమైన దుఃఖపు -లూ వాటి చేత కల్పిత మౌతున్నది ప్రధాన వస్తువు. ఆ ప్రధాన వస్తువు ఏ ఉత్తమమైన విషయాల సాహచర్యం చేత ఏ ఆనందం పొందటానికి పోతున్నదో అక్కడ దుఃఖమైన విషయాలు (చదివేటప్పటికి/వింటుంటే) ఆ ఆనందానికి ప్రతికూలమైన భావాలు ఆ జీవలక్షణంలా ఏర్పడి మళ్ళీ అది బహిరాభ్యంతర [illegible] ఉన్నప్పటికీ దుఃఖంగా అనిపిస్తూ ఉన్నది. [illegible] ఉన్నదానికి మెరుగు అంటున్నారు.

ప్ర: మొదట వాళ్ళు ఎందువలన అటువంటి దుఃఖమైన దాన్లో interested గా ఉంటున్నారు? ఆ లక్షణం జీవలక్షణంలా ఉందా?

జ: జీవలక్షణం అంటే ఏమిటి? ఒక జీవుడి యొక్క లక్షణం. అసలు జీవుడంటే ఏమిటి? జీవుడంటే మన శాస్త్రాల్లో చెప్పింది ఏమిటంటే — ఆది [illegible] ఉన్నప్పుడు [illegible] సర్వసాధారణమైనది. ఇక్కడ పుట్టాక [illegible] [illegible] సుఖములు, ఈ దుఃఖములు [illegible]. [illegible] [illegible] భావములతో [illegible] [illegible] — [illegible] ఒక [illegible] ఒకే మనుష్యగా ఉంటుంది. ఇది [illegible] ఉల్లాసకరమైన [illegible] [illegible] [illegible] ఈ సంస్కారములన్నీ అక్కడ ఉన్నాయి. ఉన్నదానికి [illegible] [illegible] [illegible] దుఃఖం ఆ మనస్సులో ఉంటుంది, అంతర్లగ్నమైన ఉన్న విషయాలే కదా [illegible] జీవలక్షణం ఉంది. [illegible] [illegible] అక్కడ [illegible] గదా.

జన్మ ప్రకరణం

ప్ర: అప్పుడు యాదృచ్ఛికమైంది కూడా ఆ జీవలక్షణంలో వుంది గదా

జ: ఉండి వుంటుంది. ఇంకో జన్మ ఎత్తుతున్నారు. అంటే ఈ జీవుడే వస్తున్నా డక్కడికి. ఆ వెనక లక్షణాలన్నీ వస్తున్నా యక్కడికి. ఇవి అది continu-ous అన్నమాట. పరిసంబంధి వస్తోంది.

ప్ర: మీరు మహా analytical గా మాట్లాడుతారు. చాలా deep గా think చెయ్యగలిగిన capacity వుంది. అట్లాగే తను మనం వున్నాం గదండి. ఇది వస్తున్నదని మీరు చెబుతున్నారు. మనకి పెద్దలు చెప్పడం, శాస్త్ర ప్రమాణం తప్పితే మనం వెనక ఒక జన్మ ఎత్తివస్తామనీ, అది గడిచింది అన్న అనేదానికి మనకి ఎట్లా ఋజువు? ఋజువు లేకుండా ఎట్లా నమ్ముతాం?

జ: ఎట్లా ఋజువంటే కార్యకారణ సంబంధం చేత! ఇది యిట్లా యిట్లా వుందంటే దానికంతటు అది వుండదుగదా. అట్లాగే, అన్నా యీ వున్నటువంటి జీవులందరూ కూడా హఠాత్తుగా పుట్టారనాలి. వెనక ఏమీ కారణం లేకుండా పుట్టారనాలి... పుట్టిన జీవులయందు భిన్నత్వం కనిపిస్తోంది. ఒక్కొక్కడి లక్షణం ఒక్కొక్క పద్ధతిగా వస్తోంది. ప్రతి జీవికీ ఒకానొక వ్యక్తిత్వం ఏర్పడి వుంటుంది. ఈ పుట్టుకవంటి వాడెక్కడో మనకు తెలియకుండా హఠాత్తుగా పుట్టాడా? పుడితే భిన్న జీవులు భిన్నంగా ఎందుకు పుట్టాలి? వీడియందు మంచి స్వభావం ఎందుకుండాలి? వాడియందు చెడ్డ స్వభావం ఎందుకుండాలి? వాడికి భాగ్యం ఎందుకు లభించాలి? వాడికి ప్రయత్నం ఎందుకు చెయ్యాలి?

[illegible] 2

ప్ర: అప్పుడు భిన్నత్వం అనేది సృష్టిలక్షణం అనుకుంటే simple గా సరిపోయేదానికి అనేక జన్మలనేటువంటి సిద్ధాంతం ఎందుకు రావాల్సి వచ్చింది?

జ: ఎందుకంటే ఇది కార్యకారణ భావము. అది లేకుండా యిది వుండ దానికి వీల్లేదు గనక. ఎందుకంటే హఠాత్తుగా జన్మించడానికి వీలుండదు గనక. మనం చూసే దానిలో ఏది దానంతటది పుట్టేది కలుగుతుంటాయి? ఏదో పూర్వ హేతువు లేకపోతే యీ ఫలితం వుండదు.

ఇదీ కార్యమైతే కారణం వుండి తీరాలి. ఇది కార్యం కాదు, పరిణామ సిద్ధాంతం ప్రకారం యిది యిలాగే వుంది, ఇలాగే వుండటమంటే అనంత కోటి అనంత దేశములలో భూత భవిష్యత్ వర్తమానాలలో అనేకమైనటువంటి జీవులుంటూ వుంటే - నిరంతరం పుట్టి యిట్లా చేస్తున్నారు, దీనికేమీ కారణం లేదు అంటే - అట్లాంటి స్థితిలో — ఈ జీవుడనే ఒక packet వుందనుకోండి - Quantum theory అంటే — ఈ packets ఇక్కడ వుంటే ఒక energy లోంచి, ఒక శక్తిలోంచి ఒక ప్రవాహంగా వస్తున్నాయి.. వస్తున్నప్పుడెట్లా వుంటుందీ — ఏదో తోసుకుంటున్నట్లుగా అట్లా వస్తుంది. ఇది Quantum theory అంటున్నారు. ఇది ఒకొక్కటి జీవుడిగా అయితే ఏ శక్తిలోనుంచైతే ఈ సృష్టి చిన్నచిన్న ముక్కలుగా ఊడిపడుతున్నాయో అట్లా ఈ జీవులు ఊడిపడ్డారంటే, ఆ అనంత శక్తిలోనుంచి ఇలాగ వస్తూవుంది, ఎందుకంటే ఈ జీవుడనేవాడు ఒక శక్తిగలవాడుగా కనిపిస్తాడు గదా ... ఇది ఒట్టి శక్తిగా లేదు గదా, ఈ శక్తితో matter కూడా కొంత కలిసివుంటుంది గదా; ఆ శక్తి వచ్చి ఈ matterలో నివాసం ఏర్పరచుకొంటుంది గదా, మనం ఆ శక్తిని దానంతట దాన్నిగానే ఎందుకు పరిశీలించకూడదు? శరీర సహాయం దానికెందుకు కావాలి? ఈ శరీరం అసలెట్లా form అయింది? ఈ శరీరం form కావడానికి మనకేమీ కనపట్టం లేదు... విద్యుల్లోంచి మెరుపు మెరుస్తోంది. ఈ మెరుపు అంతా ఆ విద్యుత్తులో ఎలా వుంది? అనేది ప్రశ్న. విద్యుత్తు అసలెక్కడి నుంచి వచ్చింది? దానికి సమాధానం లేదు. దానికి ఏ సమాధానం లేకుండా ఒక చివరికి వెళ్లి చెప్పడం, 'ఏమీ లేదు, పూర్తిగా యిది యిట్లా జరిగింది' అంటావా? లేక తర్వాత 'ఏదో ఒకానొక కారణం వుందని ఊహించడమా? ఈ రెంటిలో ఏది న్యాయమైనది మనకు? కారణం వుండటం ఎక్కువ సమంజసంగా కనిపిస్తున్నది మానవ బుద్ధికి. అందుచేత బహు జన్మ పరంపర సిద్ధాంతం స్వీకరించడం అయింది. కార్యకారణ హేతువు చేత. కారణం లేకుండా కార్యం పుట్టదు గనుక. అందుచేత కారణం వుండాలి. ఆ కారణం ఏమిటి? ఒక శక్తి. ఒక దేవుడు. ఏదో ఒకటి. ఆ దేవుడు సృష్టించాడు అంటే మళ్ళీ తగాదా వస్తుంది. ఎందుకంటే ఆ దేవుడు నేయుండు.
(ఈ energy కి ఆ శక్తి వుండాలి)

సదయుడు. నాయందు ప్రియుడు. ఈ శాస్త్రాలలో చెప్పిన ఆ దేవుడనే
వాడు జగత్తునకు సృష్టికర్త అయితే వాడు మనందరికీ సృష్టికర్త
అవుతుంటాడు, మనం లోకంలో పుట్టినటువంటి వాళ్ళమందరమూ
తల్లిదండ్రుల కడుపులోంచి పుట్టడమనేటటువంటి లక్షణం మనకు
తెలుసుగనుక ఈ లక్షణాన్నిబట్టి వాడు మనని సృష్టించాడంటే
వాడిని తండ్రిగా భావించడమనేది మన బుద్ధికి సహజమైంది గనుక
ఆ తండ్రి మనయందు నిర్దయుడై ఉంటున్నాడు. ఒక కంట్లో సున్నం, ఒక
కంట్లో బెల్లం పెట్టుకుంటున్నాడు. ఆ నిర్దయత్వం అనేది వాడికి లేకుండా
ఉండాలనేదానికి మనం కల్పించుకున్న ఊహాయే గాని అది ఒక మహా
శక్తి. ఒక మహా చైతన్యము. ఆ చైతన్యమునకు మంచిలేదు చెడులేదు
ఇష్టం లేదు, అనిష్టం లేదు. మరెందుకు యిలా జరుగుతోంది? ఆ మహా
చైతన్యంలోనుంచి ఏవో కొన్ని యీ మానవుడుగా - ఇందాక చెప్పిన జీవ
సంస్కృతిలోంచి - ఆ జీవ సంస్కృతి అనే సంస్కారవృత్తి ఉండి - ఆ ఉండే
ఊరికే బహుధా ప్రవర్తిస్తూ ఉన్నది. సంచరిస్తూ ఉన్నది. ఆ సంచరిస్తూ
ఉన్న ఉండే అదికూడా జడమే. కాని ఏమవుతున్నదంటే, ఆ మహా
చైతన్యాన్ని ప్రతిఫలించే శక్తి దీనికి ఒకటుంది. దానిపేరు విజ్ఞానమయ
బ్రహ్మ అంటున్నారు. ఆ విజ్ఞానమయ బ్రహ్మ మన శరీరంలోపల కూడా
ఉంటుంది. ఎప్పుడైతే యీ జీవుడు వచ్చి యిక్కడ చేరాడో, ఆ విజ్ఞాన
మయ బ్రహ్మ అక్కడ ఉంటోంది. ఉండేగాని యిక్కడ వీడికి జీవం లేదు.
ఉండేగాని యిక్కడ మనస్సులేదు. ఉండేగాని యిక్కడ కార్యం లేదు.
ఈ జీవుడు ఎప్పుడైతే నశించిపోతాడో - కర్మక్షయమైనప్పుడు -
ఆ విజ్ఞానమయ బ్రహ్మ విజ్ఞానమయ బ్రహ్మలాగే ఉండిపోతుంది. ఎలా
గంటే ఇప్పుడిక్కడికి లైటు పెట్టాం. లైటు పడితే ఒకానొక పురుగు
వచ్చింది ఇక్కడికి. అది ఆ వెల్తురులో ప్రకాశించింది. వెల్తురు యొక్క
పరిధిలోకి రాలేదు పురుగు - ప్రకాశం లేదు దానికి. ఇప్పుడు పురుగు
సామెతలో, యీ వెల్తురు సామాన్యం ఉన్నప్పుడు కూడా యీ పురుగుతనం
ఉన్నది - ఒకానొకటి ఉన్నది వస్తువు. ఈ వెల్తురులోకి వచ్చినప్పుడే
దానికి చైతన్యం వస్తోంది. వెల్తురు పడేటప్పటికి దానికి చైతన్యం వస్తోంది
అలాంటి లక్షణం కలవాడు జీవుడు.

ప్ర: విజ్ఞానమయ బ్రహ్మ అన్నప్పుడు - కాలం అనేది కూడా అయిన శరీరం,

అదో ఒక dimension ఏమో. ఆయన కాలానికి అతీతుడు కదా.
ఈ జన్మపరంపరకి ఆయనకి ఏమీ సంబంధం లేదు. జడము అయినట్లు
పంటి – జ్ఞాపకని మీరంటుండేదే – ఇట్లా పుడుతూ ఉంటది అంటున్నారు.
ఇప్పుడు మనం దేన్ని భావించుకొని దానికి జన్మపరంపర ఉందని
అంటున్నారు? ఆ జన్మకుండే సంబంధం ఏమీ clear గా తెలుస్తుందా,
దాన్నిగాని తీసుకుంటే మరి. పూర్వజన్మలో నేను ఎవరు, ఏమిటి, ఏమి
చేసాను అనేది ఏదిగాని ఇప్పుడు నా memory లో లేదు. పూర్తిగా
యిదంతా అవిచ్ఛిన్నంగా వస్తూ ఉంటుంది అంటే మనకి కొంచెం కూడా వాసన మనకి
తగల్తాం లేదు. ఇక సంబంధం ఎక్కడున్నట్టు? ఇదంతా ఇప్పుడు
ఇట్లే ఉన్న ప్రత్యేకత అనుకునేదానికి – మీరు చెప్పినట్లుగా – దేనికి ఉయ-
ణ్ణి సంతోరా? పూర్వజన్మ సంస్కారం పూర్వజన్మంటే original గా
ఒక జన్మ ఉండాలి కదా. దాన్ని ఏమని పిలుస్తారు? కారణాంతరం
ఇది ఎప్పుడు ఉంటుంది కదా. ఆ original జన్మ సంస్కారం ఏమి స్థితిని మీరు
ఎట్లా భావించుకుంటున్నారు? దాన్ని ఏమని పిలుస్తారు?

విశ్వ: చమత్కారం. ఇప్పుడింతవరకు చెప్పుకున్నట్టు – original గా ఒక
జన్మ ఉండాలి కదా అంటే, జన్మ ఉంటూ ఉండాలి ఒక్కటి యాంత్రికంగా ఆయన కదా
ఒకానొక స్థితి ఒకటి – జన్మ, యీ శరీరమే తానుండా – ఉండేది మనిషే కదా. ఒక
పురుషుడు చచ్చిపోయినాడు, యింకో జన్మ ఎత్తాడు, అంటున్నాం. ఈ రెండు జన్మల
మధ్య ఆ జ్ఞాపకం ఉన్నాడు... అప్పుడు వాడికి శరీరం లేదు.

వ: ఉన్నాడా?

విశ్వ: ఉంటాడు...

సు: ఆ వాసనలన్నీ బీజరూపంలో ఉన్నాయని అంటారు కదా. వాటితో పాటు ఉన్నాడని

విశ్వ: ఆ అంతస్స్థితి ఒకానొక పురుషుడు ఉండొచ్చు కదా.

వ: ఉంటే మాత్రం ఆ స్థితి యిచ్చింది ఎవరు తారు అప్పుడు?

ప్రశ్న: ఆ స్థితి ఏమౌతుందంటే... అందుకనే, 'సంసారస్య అనాదిత్వాత్' అని ఒక మాటున్నది. ఈ సృష్టి - it is eternal.

సు: ప్రకృతి కూడా అనాది అంటారు. పురుషుడెలా అనాదో ప్రకృతి కూడా అలా అనాది అంటారు.

వే: ఆది, అనాది అనేవి కాలానికి సంబంధించిన పదాలే గదండీ/కాలంలో భాగంగా కదా వాడాలి.

ప్రశ్న: అందుకే నా ఉద్దేశ్యం, వ్యవహారం చెప్పేటప్పుడు ఇంకో విధంగా ఎట్లా చెప్తారేమో? అందుకనే వానిని అవాఙ్మనసగోచరుడు అన్నారు. వాడు మాటకందడు. మనస్సుకందడు. మనం మనస్సు చేత, మాట చేత వ్యవహరించేవాళ్లం. మన వ్యవహారం వచ్చేటప్పటికి ఆద్యంతాలు వేస్తున్నాం. ఆద్యంతాలు వెదుకుతున్నాం! మనకు ద్వంద్వమానస ముం పోతున్నది గనుకే. దానిని తీసుకెళ్లి an relation లో వాటిని మాటాడుతున్నాం. (ఇప్పుడు అర్థం అవుతుందా?) There is something which is incomprehensible. But our knowledge is within the domain of comprehension. Comprehension depends upon certain categories of thought. A beginning, an end, a middle - all these things వాక్యనిర్మాణంలోని నియమం. మాటకు ఉండే నియమం. వాక్య నిర్మాణం ఆ విధంగా కాకుండా ప్రవర్తించలేదు. దీనికి అతీతంగా ఉన్నాడు వాడు, transcendental గా. వాడిని గురించి మనం మాట్లాడాలంటే 'transcendental' అన్నమాటలు వాడాలి. కాని ఆ మాటలతో మనకి వాడు అర్థం కావడం లేదు. అంటే we are trying to explain that transcendental thing in a more tangible way of speech. ఆ speech కి beginning, end తప్పకుండా ఉన్నవి. Automatic గా అవి follow అవుతవి. అది జరుగుతోంది. అయితే మన argument కి దానికి ఏమీ సంబంధం లేదు. Argument అనేది రకంగా లేదు. Argument అనేది రకంగా ఉంటే అది pure thought. సమాధి. ఇంకేమీ లేదు అక్కడ. సమాధి నుంచి బయటికొచ్చేటప్పటికి వ్యవహారం, వ్యవహారం వాక్యం చేత జరుగుతుంది. వాక్యం ఈ విధంగా జరుగుతోంది. ఈ వ్యవస్థ మాత్రం ఈ వచ్చేటప్పటికి ఇది అనాదిగా ఉన్న స్థితి కంటే భిన్నమైనది.

ప్ర: ఇప్పుడు మీరు చెప్పిన definition ప్రకారమైతే జన్మపరంపర అనేది ఏది
వున్నవారికి తప్ప మనం చెప్పుకోడానికి ఉపయోగించేదేగాని అంతకు మించి
దానికి validity లేదా?

విస్సా: ఏమీ తెలవనేగదా చెప్పేది! ఇదంతా మాయ అనే కదా చెప్పేది! ఇంకేమి స్పష్టం
వుంటది మనం అనుకోవటమే నాయె... నిజంగా లేదుగా,

ప్ర: నిజంగా లేదు అనడానికి మనం competent కాదుగదండీ.

విస్సా: అదొక్కటే బాధ. అదే రహస్యం.

సమాలోచన-3 (మనస్సు స్వరూపం — ప్రపంచం)

ప్ర: మీరు మనస్సుకి అంతర్గతమైన లోకి పోయినారుగదా. అన్ని మనస్సులూ ఏకంగా
వుండే స్థితిని గురించి ఆలోచించారా?

విస్సా: మనస్సు ఎప్పుడూ ఏకంగా వుండదు వస్తూ. మనస్సు అంటే differences. మనస్సుని
propel చేసే, వెనకవుండే శక్తి ఒకటుండొచ్చునేమో తప్ప అది మానసికరూపం
తీసుకునేటప్పటికి it differs with individuals, it differs with climate
and it differs with time. (అక్కడుండే our differences చెప్తోంది [illegible])
ఇందాక చెప్పాను నేను — ఫలానావాళ్ళు ఫలానా తల్లిదండ్రులకు పుట్టిన వాళ్ళకు [illegible]
భాగ్యం యొక్క లక్షణం [illegible] భాగ్యంగా [illegible] ఒకానొక కర్మపరిపాకం చేత
వాడు అక్కడ పుట్టాడు. ఇలా అనేకమంది పుడుతున్నారు. ప్రతి వ్యక్తి in essence
వాడు a thing that projects his energy but that energy is something else
దానికీ దీనికీ సంబంధం లేదు. ఆ energy is part and parcel of mind. Mind
అనేది all-grasping quality కలిగిన ఒకానొక వస్తువుగా మన మెదళ్ళకు స్ఫురిస్తుంది
భావం చేస్తున్నాం గనుక — దానికి ఒక చమత్కారం వుంది. ఒకానొక [illegible]
places it has different names according to its capacity or its
worthiness. (At different places it has different names according to its capacity or its worthiness.) స్త్రీపురుష సంబంధమైనది ప్రేమ. ఒకానొక పని చెయ్యదలచుకొన్నా
మంటే, ఆ పని చెయ్యడానికి సాధ్యం కాకపోతే వచ్చేది కోపం. అది సాధించడానికి
ఏదో ఒకడు మనకు అడ్డుతగులుతున్నాడని continuous గా కోపం పెట్టుకుంటే
క్రోధం. ఈ విస్తారంగా భావములున్నవి గదా, ఈ భావముల్ని [illegible] ఏమిటి?

ఒట్టి మనస్సే. అట్లాగే ఈ మనస్సులు భిన్నంగా వుంటే వీటన్నిటి వెనకాల వున్నది ఏమిటి! ఏదైతే యిలాంటి సత్యాలన్నిటినీ తెలిపే చెయ్యగలిగే దానికి పైన ఒకానొక వస్తువో, అది ఎక్కడో మనస్సు అనుకున్నచోట, మేధస్సు అనుకున్నచోట, బుద్ధి అనుకున్నచోట - అక్కడికి projection వస్తోంది. ఒక light యొక్క projection. ఆ light కి దీనికి ఏమీ సంబంధం లేదు. ఆ light యొక్క projection యొక్క different stages యివన్నీను. అంతే కదా. ఈ సంస్కారాలన్నీ యీ stages లో వున్నవి తప్ప ప్రధానంగా లేవు.

ప్ర: అందరు మనుష్యులూ ఒక్క విషయాన్ని ఒకే రకంగా చూడరు. కొంతమందికి యీ ప్రపంచం మంచిగా, కొందరికి చెడ్డగా, కొందరికి ప్రేమమయంగా - రకరకంగా కనబడుతోంది. అయినప్పటికీ, ఈ రకరకాల దృష్టుల వెనుక అందరికీ common గా వుండే ప్రపంచం (reality) ఒకటి వున్నది. అదేమిటి? అది ఎట్లాంటిది? ఎవరి లోకం వారిదే అనుకున్నా, అందరికీ common గా వుండేది ఒక ప్రపంచం మనకు తెలియకనే వున్నది. దాని స్వభావం ఎటువంటిది? / అది నిజంగా వున్నదా?

జవా: వున్నది. అదేమిటంటే 'నియతి కృత నియమ రహితాం, ఆహ్లాదమయీం, అనన్య పరతంత్రాం' అని వ్రాశాడు మమ్మటుడు - మొట్టమొదటి శ్లోకం - తన కావ్యంలో. ఆయన చెప్పేదేమిటంటే ఈ ప్రపంచానికి నియతి వున్నది. ఎందుకంటే అది ఒకానొక groove లో నడుస్తున్నది. ఆ groove ని తొలగిపోదు. ఆ ఒక్క లక్షణం ప్రపంచానికుంది. ఆ మొట్టమొదటి projection జరిగినా, ఆ పరమేశ్వరుడు సక్త యీరీతిగా project అయినప్పుడు ఎప్పుడూ, ఎన్ని భేదాలు వచ్చినా, ఎన్ని భేదాలున్నా ఆ ఒండు సెలం పద్ధతిలో నడుస్తూ వుంటుంది. ఒక మహానది బయటపడితే ఎప్పుడో సూరక్కటికి ఒకచోట కొట్టుకుపోతుందే తప్ప - మంచం విరిగున్నట్టే ఆ కృష్ణానదికి ఉండే కట్టలు. వరదొస్తే కొంచెం అవతలికి పోతుంది తప్ప - that seems to be the nature of the elements and the force that directs the elements. అందుచేత ఈ సృష్టి ఏమిటంటే - భేదమయితే నిత్యమూ ఉండే కట్టుబాట్లు. ఆ కట్టుబాటేమిటంటే మనం చెప్పిన కామక్రోధ లోభ మోహ మద మాత్సర్యాలూ, వాటికి సంబంధించిన విషయాలూ బుద్ధి యొక్క projection వల్ల వస్తువుల్లో, దానివల్ల వచ్చే బంధాలు కానీ, వేదాంతమనే ఏటువంటి ఏ రూపాలూ యిదంతా కూడా comprehensive గా ఒకటే mould వెయ్యబడింది. ఆ mould ని దాటిపోవటం లేదు. ఎందుచేత పోవటం లేదంటే - ఆ energy యొక్క లక్షణం అంతే! ఆ water యొక్క ప్రవర్తన అంతే. ఎలాగైతే ఆ water అట్లాగే వెళ్తుందో, యిదీ అట్లాగే వెళ్తోంది. ఇంకో విధంగా దాటిపోదు అది.

conta

ఎటో దాటిపోయినట్లు ఆత్మారికంగా మనకు కనిపిస్తుంది తప్ప it is always w[illegible]
reach of these desires. ఒక కామమున్నదనుకోమన్నా, ఉదాహరణకు స్త్రీ[illegible]
వుందాం. కామం ఎక్కడికి పోతుంది? ఎంతదూరం పోతుంది? నేను రామాయణం[illegible]
ప్రాకానని. రావణుడు సీతనెత్తుకు పోతుంటే, 'ఒరేయ్, అందగత్తె కోసం నువ్వు ప్రయ[illegible]
త్నిస్తావు. అందగత్తెలు అనంతకాలములందున్నారు. నీవు వర్తమానకాలమునందు ఒక[illegible]
దేశమునందు చూచే అందగత్తెలతో రమిద్దామని వుంది నీకు. అందగత్తెలందరూ నీ[illegible]
లభ్యమవుతారా? సాధ్యం కాదు. భవిష్యత్ కాలంలో వుండే అందగత్తెలు నీకు అందరు.
పూర్వకాలంలో వుండిన అందగత్తెలు అందరు. కనుక అందగత్తె కావాలన్నమాట కర్తం[illegible]
కాబట్టి ఒకానొక స్త్రీయందు రమించుచున్నావు. ఎందుకంటే యాంత్రికమైన మనోవృత్తి జీవలక్ష[illegible]
లో వుంటి గనుక, ఆ జీవలక్షణానికి నియమం చేస్తే, ఆ నియమం పంచేస్తుంది[illegible]
desireని తీర్చేందుకు సాధన పోతుంది. ఎగా, చమత్కారంగా, నీ desireని incre[illegible]
టానికి దానికి అంతం లేదు. నీవు దానిని పెంచావనుకో. ఎంతదూరం పెంచుతావు? ఎంత[illegible]
దూరం పెంచినా భూత భవిష్యత్ వర్తమానములలో వున్నటువంటి అసంఖ్యాకమైన స్త్రీల[illegible]
సంపర్కం లేదు. It is denied to you. It is beyond the scope of a particula[illegible]
individual soul to embrace all the most beautiful women of all times
and all climes.

ప్ర: రావణుడు ఆమెను అందగత్తె అనుకోకుండా 'ఆమె' అనుకున్నాడేమో నండి.

వస్తే: ఉదాహరణగా చెప్పాను తప్ప రామాయణం కాదిక్కడ... నేను స్త్రీ వాంఛకు ఉదాహరణగా తీసుకొచ్చాను తప్ప I am not speaking of Ramayana. వేరే అర్థం ఇక్కడ ఆ సీత యొక్క సౌందర్యం వేరు. ఆమె లోకంలో వున్న సర్వస్త్రీల యొక్క సమాహార భూత స్త్రీ గతమైన వాంఛ - దాన్ని గురించి మాట్లాడుతూ పూరికే సామాన్యంగా ఉదాహరణ తీసుకొచ్చాను. అంతేగాని అన్యాయం కాదిక్కడ.

(కళాకారునికీ సామాన్యునికీ భేదం / సౌందర్యభావన)

ప్ర: రచయితవేక కళాకారుడు అయినవాడికి కన్నా సామాన్యుడికి వున్నా వుండే భేదం ఎటువంటిదో చెప్పండి.

వి.స్వా: ఎప్పుడైతే ఈ మానవబుద్ధి బహిరాగతమైందో మరి – ఈ బహిరాగతమైనటువంటి ప్రత్యేకమైన – ఊహగా, సంకల్పవికల్పాత్మకంగా, బుద్ధిపద్ధతిగా రకరకాలుగా వచ్చింది – అందులో ఒకటి సౌందర్యభావన నిర్దుష్టంగా కూడా వచ్చింది... తనె [illegible] తానె భాగం కొంచెమే, తక్కిందంతా పెరుగుతే. అవసరం లేకపోతే [illegible]. అట్లాగే మానవుని యొక్క ఊహా ప్రవృత్తే ఆ ఊహలోనే ఒక దేశమునందు సౌందర్యజ్ఞానం, ఒక దేశమునందు సాహిత్యం, ఇంకొక దేశమునందు పరమేశ్వర భావం, ఇంకొకదాని యందు విచారణ, ఇంకొకదానియందు తాత్త్విక ప్రవృత్తి – ఇలా భిన్నభిన్నమైనట్టి చిన్న చిన్న pocketsగా ఉన్నటువంటి ఒకానొక complete thing మనసు.

ప: అందరి మనస్సులూ అంతేనా?

వి.స్వా: అంతే. ఇందులో ఒకానొక మనస్సులో సౌందర్య జిజ్ఞాస కూడా ఉంటుంది. ఈ సౌందర్య జిజ్ఞాస ఉండటమనేది మనో లక్షణం. That is part and parcel of the mind. అటువంటిది అంటే అది develop అయితే our mind యొక్క తక్కిన స్వరూపంలో ఉండే సహజ లక్షణం ఉండే అదంతా comprehend చెయ్యడానికి తగినటువంటి శక్తి వచ్చే లక్షణం ఉంటుంది ఆ సౌందర్య జ్ఞానంలో ఉంటుంది అది.

ప: పరమేశ్వర జ్ఞానం అంటే సరేగాని... సౌందర్య జ్ఞానం అంటే అదేమిటండి?

వి.స్వా: సౌందర్యం అంటే ఏమిటంటే ఏ బుద్ధిచేతనైతే ఒకానొకదాని యందలి ఒక పైన ఉన్నది మనసుకి పరమ ప్రియంగా ఉంటుంది అని అనుకుంటామో అది సౌందర్యం. దేనిచేత వాడు తృప్తిపడుతున్నాడో, తొలి కేతరమైన తృప్తి దేనివల్ల పొందుతున్నాడో, ఆ లక్షణం లోపల ఉన్నది. దానికి (ఆ మనస్సుకి?) సహజమైన లక్షణం అది. [Next best లక్షణం ?] జీవుడి యొక్క లక్షణం. అదే సౌందర్యమంటే. It differs with men. ఇంతలావు పెదవులుంటే నీగ్రోవాళ్ళలో సౌందర్యం. ముక్కు లేకపోతే చైనావాళ్ళకు సౌందర్యం. అరబ్ దేశస్థులకు ముక్కు చాలా ఉంటే సౌందర్యం. తెల్లగా ఉంటే Europeansకి సౌందర్యం. ఒకమోస్తరు చక్కని ఛాయ ఉంటే మనకు సౌందర్యం. కనుక సౌందర్యానికి definition లేదు. ఇది అందంగా ఉంది అనుకోవటమే సౌందర్యం. అట్లా అనుకోవడం కూడా it depends upon many things of a particular soul which is born under particular circumstances in a particular vicinity

and place. ఇవి independent మళ్లీ!

ప్ర: కాబట్టి యివన్నీ ఆ సౌందర్యభావనలో comprehend అవుతాయి అంటార[illegible]

వి.స్వా: ఆ సౌందర్యభావనకు ఒక శక్తి వున్నది. అది గనుక వృద్ధి పొందితే యీ 'ఏ పదార్థమై' వస్తున్నదో దానియొక్క దర్శనం జరుగుతుంది. అలక్ష్యం దానియందు వున్నది. ఎందుచేతనంటే దానియొక్క పరమప్రియమైనది గదా అది... సౌందర్యం అంటే, అస[illegible] యీ జెప్పుడు ఎందుకు వచ్చాడు? ఒకానొక యిష్టం చెల్లించుకునేందుకు గదా వచ్చాడు? వీడియొక్క విషయనిష్ఠము కాని ఇష్టము ఒకటున్నది.

ప్ర: విషయనిష్ఠము కాని ఇష్టము ఎట్లాంటిది? విషయనిష్ఠము అయ్యేకొద్దీ కనిపిస్తున్నది.

వి.స్వా: ఎట్లాగంటే విషయనిష్ఠముగా ఒక యిష్టము project అయింది. అసలు ఇష్టము అనేటువంటి quality ఒకటున్నదక్కడ... ఆ quality యొక్క అసలు స్వరూపం మనస్సు. ఆ మనస్సుయొక్క projection భార్యయందు, పిల్లలయందు, డబ్బునందు యిష్టములు. వీటన్నిటి వెనక యిష్టము అనే గుణం వున్నది. ఆ ఇష్టముయొక్క కొంత purified stateలో సౌందర్యం వుంది. అక్కడుంది సౌందర్యం. దానియందు concentrate చేసేప్పటికి ఏమవుతుందంటే - ఏదైతే యిష్టమనే భావంతో భిన్న విషయములందు ప్రవర్తిస్తోందో, యీ తక్కిన యిష్టములు యిష్టములు కావు. యదార్థమైన యిష్టముయొక్క స్వస్వరూపం అది. స్వస్వరూప జ్ఞానం ఆ యిష్టమనే భావానికి కలుగుతోంది. అంటే 'ఏమిటి - సరిగ్గా the real domain of the mind లోకి పెట్టుకున్నాడు వాడు. ఈ mind యొక్క యితర projections - they are unreal grounds. ఆ సౌందర్యమనేది real ground. ఎందుచేతనంటే నిరాధారమైన ఇష్టం గనక.

ప్ర: ఒకవేళ ఆధారం వుంటే నండి?

వి.స్వా: ఆధారం వుంటే విషయి అవుతుంది.

ప్ర: అయినందువలన దుష్టమవుతుందా?

విస్సా: దుష్టమన్నపదం మనంలోకంలో వాడుకుంటూవుంటాం. ఇప్పుడు వ్యభిచారం వుందనుకో అనుకోండి. వ్యభిచారమంటే స్త్రీ పురుష సంగమం. ఇది లోకంలో వున్న అర్థం. శాస్త్రంలో యీ విషయం వ్యభిచరిస్తున్నది అంటే transgress చేస్తున్నది అని అర్థం. చమత్కారం ఇక్కడా యిది transgression నిజంగా, నీతి సంబంధం లో transgression అది. అట్లాగే దుష్టమంటే లోకంలో పాపాదులు చెయ్యటం, క్రోధం చెయ్యటం అనే అర్థం. దుష్టమనటంలో not right అన్నమాట. అంత అర్థం ఉన్నది. not right - wrong thing అన్నమాట. అదే దుష్టమంటే. Right conception of things పొందలేదు. అయితే దానియందు పొందలేని విష్టమైందా - అది projection చెయ్యటానికి అది correct అవుతోంది - ఒక మార్గంగా చూస్తే - ఏదైతే మనస్సు, బుద్ధి అని భిన్నము భిన్నమైన దశలలో మనము వేటినన్నిటినీ భావిస్తున్నామో, యీ భావించటానికి ఏ శక్తి అయితే మూలకారణంగా వున్నదో, ఆ మూలకారణమైన స్వచ్ఛమైన, సహజమైన శక్తికి చాలదగ్గరిది యీ సౌందర్యపిపాస. ఎంచేతంటే విషయ సంబంధి కాదు అది. ఆ సౌందర్యపిపాస భావ వ్యక్తిత్వం కొద్దీ, the deeper and deeper you go into the very secret of that thing, that energy - that force - that power which manifests itself in different ways in this world...

వ: అదేనండి నే నడగటానికి ప్రయత్నిస్తున్నది... different ways లో అనేక manifest అవుతున్నదాని మూలం దగ్గరకు మీరు పోయారా అని. మనస్సు వెనక్కి వెనక్కి వెళ్లగా భగవద్దర్శనం అయిందా అని... positive గా భగవంతుడున్నట్లుగా మీకు రూఢి అయిపోయిందా?

విస్సా: నాకా? నాకేమీ సందేహం లేదు.

సుధ: అంటే, సందేహం లేకపోవటం ఒకటేను, కనిపించటం ఒకటీ కదా. చాలామందికి విశ్వాసం వుంటుంది భగవంతుడు వున్నాడని. కాని మీ అనుభూతి ఎంతదాకా వెళ్లింది?

విస్సా: నా అనుభూతిని గురించి చెప్పాలంటే, కొన్ని చెబుతాను వినండి. అద్వైతం అంటే 'అహం బ్రహ్మాస్మి' అనొచ్చు. బ్రహ్మ అంటే పరమ చైతన్యం అని అర్థం. ఈ చైతన్యం యొక్క ఉపలక్షణము సచ్చిదానందం అంటారు. కాని ఆ బ్రహ్మ అసలు ఎక్కడున్నదంటే - సర్వత్రా అభివ్యక్తమై వున్నదని. ఇందులో

అనేకమయినటువంటి శాస్త్రాల తగాదాలున్నై. ఇందాక మనం అనుకున్నట్లుగా జీవికి యీ పాంచభౌతికమైన manifestation - శరీరం - ఎలాగో, భావసంబంధమైనటువంటి manifestations వున్నారు - Gods.

సం.దు: ఒక్కొక్క భావానికి ఒక్కొక్క కల్పన.

ప్రశ్న: ఆ కల్పన చేత వాడు దేవుడౌతున్నాడు. ఇందాక పాండురంగన్ని భావన చేసిన కొద్దీ ఆ స్థితికి పోతారన్నట్లుగా - ఆ పాండురంగని కూడా ఒట్టి భావనా కల్పనయేగా? దాన్ని ప్రత్యక్షంగా కొద్దీ యదార్థస్వరూపావభాసం కలుగుతుందంటున్నారంగా, అట్లా ఈ రీతిగా మనం కల్పించుకున్నట్టి భావమయమైన రూప జగత్తులో వున్నటువంటి దేవతలని భావించినా కొద్దీ - వాళ్ళకు రూపం కల్పితమయి, పాంచభౌతికం కాదు, మనోమయమైన రూపాలవి, దానికి కూడా stability వుంటుందా - వాళ్ళు కన్పిస్తారు తప్ప మన ధ్యాన నిష్ఠ చేత - రూపం లేని బ్రహ్మ పదార్థం ఎట్లా కనిపిస్తుందని?

సం.దు: కన్పించదుగా. వుండేదొక 'నేను' అనేంతలో నిలిచిపోతుంది.
(తెలుస్తున్నా?)

ప్రశ్న: ఇది కనిపిస్తోంది. కనిపించిందా అని మీరడుగుతారా? నాకు continuous గా కాదుగాని, నాకు నాలుగైదు అనుభవాలున్నై.. ఏమన్నా? ...

సం.దు: పరంగత్ లో వారికి కలిగిందట. వెంకటేశ్వర్లుగారు - పరమహంస - అక్కడ కొద్దీ ప్రస్తుతం ఆయన పూజ చేసుకుంటూ గడిపేలా పేరు రాచున్నారు. ఆయన ధ్యానించేది ఆర్కిష్మతారిని. వీరేమో రాముణ్ణి. వీరు కూర్చుని జపం చేసుకుంటుంటే ఒకనాడు చేంద చేతిలో పట్టుకొని యీయనన్ని 'నిన్ను కొడతాను చూడు' అన్నట్లుగా బెదిరించే పట్టుగా కనిపించిందట. కనిపిస్తే పారిపోలేమీ చలించలేదు. తర్వాత తమ్ముడితో అంటే ... ఒహో! నా, తామం జపం చేసుకుంటూరుంగా, ఆ—

ప్రశ్న: ఆ దేవతారూపం భావనా నిష్ఠమైన ఒకరూపం అక్కడ స్పృశింపబడుతున్నమాట. అక్కడ వుండిపోతోంది, మనం ఏనాటి పళ్ళు, లాంటి పళ్ళు ఎట్లా వుంటున్నామో, ఆవిడ అట్లాగే వుంటోంది.

సం.దు: ఇప్పుడీ దేవరూపాలన్నీ అలాగ వున్నమాట...

(inexplicable : inevitable ambiguity
we must accept the inexplicability)

విస్సా: అంతగా మరీ... ఇంకా వారు...

వ: మీరు ధ్యానంలో కన్పించడమంటే physical గా కన్పించిందా?

వి: వాళ్లకు physical రూపాలుంటే కదా...

సుర: అంటే యథాతథంగా కళ్లు తెరుచుకునే కన్పిస్తున్నట్లుండటం.

వ: ప్రత్యక్షమైనాడు భగవంతుడు అంటే...

విస్సా: అన్నది రాముని యొక్క మానసికమైన కల్పితరూపమే తప్ప

వ: కల్పితరూపమే physical గా కన్పించిందనా.

విస్సా: Physical గా కన్పించటం కాదు... Physical గా కన్పించడం ఎప్పుడూ లేదు.

వ: Physical గా కన్పించడం లేదంటే తానే ఏ రకంగా కన్పించింది?

విస్సా: ఇట్లాంటిదే తేజోమయమైన రూపం.

వ: తేజోమయమైన రూపం వచ్చిందిగదా physical గా నా

సు: ఆ ప్పటి క్షణంలో అతనికనిపిస్తుంది - ఇంతకు మించిన యథార్థం లేదని.

విస్సా: wrong use of the word physical. Physical కాదు కన్పించింది. Physical-like గా కన్పిస్తే. Physical అయితే మనిషి రావటం, వెళ్లటం జరుగుతుంది. Physical అంటే పాంచభౌతికం.

వ: పరి ఆయన దగ్గర ఎవరైనా వచ్చి వెళ్లారా అని ద్వారపాలకులను అడగటం జరిగింది కదా...

విశ్వ: అహా-అలా అన్నప్పుడు అవన్నీ feelings. అలా strike అవటం

సుర: స్వప్నానుభూతి కూడా అది జరుగుతున్నంతసేపూ అది నిజంగానే వుంటుంది కదా.

విశ్వ: మనకే కాదు ఆ భావన. ప్రక్కనున్నవాళ్లకు కూడా అదే భావన కలుగుతుంది.

సు: ఇద్దరు ముగ్గురికి కూడా కలగొచ్చు.

వి: అందులో వున్న శక్తి యొక్క ఆధిక్యం వలన కలుగుతుంది.

సుర: నేను చెప్పిన యోగవాసిష్ఠం కథలో కూడా అలాగే వున్నది: అదంతా భావనేనంటే, అప్పుడు నారదుడికి ఒక బ్రాహ్మణుడు చెప్పి 'అల్లాటి రాజ్యముంది, ఛండాలుడు నేను' అని చెప్పాడు. నేను వెళ్లి చూశాను. ఇంత అయింది కదా, ఇదంతా కల్పన అన్నట్టు వుంటే, 'కాని, భ్రమ ఒకరికి కాదు. మనుషులు, నలుగురికి కూడా కలుగవచ్చును. ఇప్పుడు కోట్లకొలది ప్రజలకు కూడా కలుగుతూంది... ప్రపంచమే ఒక మాయావస్థ' అంటాడు

విశ్వ: ఆ మాయ ఒకానొక గ్రేడులో వెంట వెళ్తోంది.

సుధ: ఒక time లో వెళ్తోంది. దానికొక క్రమం వుంది. కార్యకారణ సంబంధంగా దానికున్న నియతి దానికి వున్నది. ఇందాక వారు చెప్పినట్లుగా ఒక నియతి ననుసరించి జరుగుతున్నదన్నమాట. కాబట్టి ప్రకృతి కూడా అనాది అనాది.

విశ్వ: ఆ నియతి కూడా అందులోంచే పుట్టింది.

సు: అప్పుడు 'భగవంతుడి అవతారం' అంటే ఏమిటండీ అర్థం?

విశ్వ: మనం మళ్లా జన్మ ఎత్తడం అంటే అర్థమేమిటి?

సు: జన్మ ఎత్తడం అనేది పూర్తిగా మన convenience కోసం చెప్పుకున్నదే కదా.

విశ్వ: కాదమ్మా. మనకు మనం past births, ఆ కర్మ యొక్క అనుభవం చెప్తాం కదు.

ప్ర: ఎందుకు చెప్పామంటే భగవంతుడు నిర్దయుడు అనుకోవడం ఇష్టంలేక అన్నాం. అంతే కదా...

విస్వ: బాగా లేక. అది అన్నది ఒక్కొక్క తర్కంలో చెప్పిన మాటే గాని ఆ thinking విశేషంగా భగవంతుడనే వాడు ఉన్నాడు, వాడిదే ఈ సృష్టి చేసేవాడు అనే భావనకు, అద్వైతమతం ఉన్నదనేటువంటి భావనకు రెండు భేదాలు ఉంటాయంటే, advanced thinking లో ఆ భగవంతుడిలో ఉన్నాడంటూ ఉన్న composite భగవంతుడిని మనకు ఎవరూ చూపించలేరు గనుక, అతని existence ప్రూవ్ చెయ్యటానికి వీలు లేదు తప్ప దర్శించడానికి కాదు గనుక ఆ దర్శించడం ఎవరో యోగికి దర్శిస్తున్నాడే తప్ప all people యొక్క physical eyes కి కనపడడు గనుక..

need for faith

ప్ర: యోగికి physical eyes కి కనపడ్డాడా?

విస్వ: చెప్పా... యోగికి కన్పిస్తున్నాడంటే వాడి యొక్క mental శక్తి ఎంతదంటే - వాడు create చేస్తున్నాడు ఆ దేవుణ్ణి అక్కడ. అందుచేత వాడి దృష్టిలో ఆ ఆకారము మానవాకారము కలిగినటువంటి ఒక రూపము - ఆ రూపం permanent అవుతుంది వాడికి. ఆ permanent అయిన రూపం చూస్తున్నాడు. వాడు భగవంతుడంటున్నాడు, వాడికి కనిపిస్తున్నది. మనకు అంత concentration గాని, అటువంటి సంస్కారం గాని లేదు గనుక వాడు మనకు కనపడ్డం లేదు. మనం వెళ్లినా గాని ఈ physical దేహంలో ఉన్న physical bodies కి కనిపిస్తాడా? అట్లా వాడి చేత కల్పించుకోబడినటువంటి ఆ మానసికమైన రూపం వాడికే ప్రత్యక్షం గాని మనకు కాదు. ఆ భగవంతుణ్ణి ఇతరులకు మనం చూపించలేము. అందరూ చూడలేరు.

?!

సుధ: చూసే స్థితి ఉన్నప్పుడు ఇంకా రెండుగా ఉంది కదా - చూస్తున్నవాడు, చూడబడే మూర్తి అని - ఇంకా అద్వైత స్థితి రానట్లే కదా...

విస్వ: అది వేరే argument.

సుధ: అప్పటికి అద్వైత స్థితి రానట్లే గదా. ఇంకా మనస్సు పరిధిలో ఉన్నట్లే.

విస్వ: రానేరదన్న మాటే. అక్కడి దాకా పోతాడు. ఈ సౌందర్యము పెరుగుతుందని చెప్పాను కదా. వాడి సౌందర్యం వేరాయె, వీడి సౌందర్యం వేరాయె. కనుక వీడి కల్పన వేరు, వాడి కల్పన

contd -

విశ్వ: వేరు. కాని ఒకదానికి commonness వున్నదానివేంటి.

సుధ: అందుకే ఇష్టదైవం (అనేది) కూడా వస్తుంది. వీరి యిష్టదైవం వేరు, వారి యిష్టదైవం వేరు.

విశ్వ: వాడి nature లోనే అవన్నీ వారంటే భక్తి వాడికి. వీడి nature లోనే రావటమంటే భక్తి. వాడి nature లో శివుడంటే భక్తి. కాని యీ projections చేసేటటువంటి groups of men చాలామంది వున్నారు గనుక ఆ శివుడికొకడున్నాడు, విష్ణుడికొకడున్నాడు.

సుధ: ఆ... అది లోకవ్యవహారంగా ఏర్పడింది.

ప్ర: అవతారాలనేవి నిజంగా యీ (space-time) లోకంలో జరిగినవి కావాండి?

విశ్వ: దానిమీద వేరే మళ్ళీ పెద్ద question వుంటున్నా. ఏమిటంటే... ఇది నేను ఊహించింది, పూర్వులు చెప్పింది కాదు... నేను దీన్ని గురించి ఒక పెద్ద పుస్తకం వ్రాస్తామనుకున్నాను గాని వ్రాసి చూపలేదు... ఈ సృష్టి ఎప్పుడు మొదలయ్యిందని మనకు తెలియదు. మన పూర్వులు చెప్పిన కాలం వున్నది. నాలుగు యుగాలు ఉన్నై. ఇదంతా కలిపితేనే మహాయుగం. ఇటువంటి కొన్ని మహాయుగాలు కలిపితే ఒక మన్వంతరం. ఇలాంటి మన్వంతరాలు కొన్ని కలిపితే కల్పం, అటువంటి కొన్ని కల్పాలు కలిపితే ఒక మహా కల్పం. అటువంటి కొన్ని మహా కల్పాలు కలిపితే ప్రళయం. మహాప్రళయం వుంది. ఈ మహాప్రళయమునందు భగవంతుడు ఒక మర్రియాకు మీద పడుకుంటాడని అన్నారు. అప్పుడు యీ సర్వజీవులూ ఎక్కడ వున్నారు? ఎక్కడ వున్నారంటే – ఏ జీవులకు ముక్తి పొందటానికి వీల్లేదో ఆ జీవులు ఇందాక నేను చెప్పినటువంటి అనుభవాలుగా సర్వ సంస్కారములు నిండివుండే అనుభవాలుగా వున్నారు. సృష్టి జరిగేటప్పటికి ఆ అనుభవ సంస్కారాలు ... అసలు సృష్టి ఎట్లా మొదలయ్యిందను ప్రశ్న. ఇందాక చెప్పినట్లు అన్నారు – స్త్రీలందు పురుష చేతన్యం వుంచబడినది. అప్పుడు చేతన్యం సృష్టిగా గర్భమునందు ప్రారంభమవుతుంది. ఆ శిశువు పుట్టి పెరుగుతుంది. వాడికి ఏమి కర్మ ... అన్నీ ఏర్పడుతున్నై. ఇదంతా కలిపి ఆ చేతన్యమునందు ఎట్లా వుందో, ఈ సర్వసృష్టి కలిపి, ఆ పరమేశ్వర...

ప్ర: అలాగైతే భగవంతుడు నిజంగానే వున్నట్లు కన్పడలేదు గదండీ.

'నిజం' అంటే ఏమిటి?

Trying to put mental experience into words in this Tower of Babel!

విస్సు: అవును

ప్ర: అప్పుడు ఇది physical కాదు అనే మాట అతనికి తోచదు. అదే నిజం అని అనుకుంటాడు. నిజానికి నువ్వు 'నిజంగా, physical గా కనపడటానికి వెళ్లావ'ని మీరు చెప్పారు కదా... అక్కడ

విస్సు: Physical గా అంటే నా సొంత భౌతిక శరీరంతో అని నా ఉద్దేశం.

ప్ర: అప్పుడు వాళ్ళకి నా ప్రపంచం కనబడేటట్టు, భగవంతుడు కనపడేటట్టు different గా ఉంటాయా?

విస్సు: అవును. అతనికి ప్రపంచం వేరుగా కనిపిస్తుంది.

ప్ర: ప్రపంచం కన్పించినంత real గా అతను (భగవంతుడు) కనిపడతాడా?

విస్సు: కనపడటం అంటే కన్ను మూయనక్కర్లేదు. కన్ను తెరవటం. కన్ను తెరిచినప్పుడు కన్పించేది our physical world. కన్ను మూసినప్పుడు our physical world యొక్క ఆకారాన్ని కూడా కల్పించుకోవచ్చు. భర్త నిజంగా ప్రేమిస్తున్నది. కళ్ళు మూసుకుంటే ఆ భర్త రూపం కనిపిస్తున్నది. ఆ రూపం భౌతికమా? కాదు. భావనామయమైనది. సరిగ్గా పరమేశ్వరుని విషయంలో కూడా ఆ భావనామయమైన రూపమే కనిపిస్తుంది. ఇంకోటి కనిపించదు.

ప్ర: కనిపించటానికి వీల్లేదు అంటారా?

విస్సు: చూడటం రెండు రకాలు. చర్మచక్షువులతో చూసేది వేరు. భావనా నేత్రాలతో చూసేది వేరు. ఇప్పటివరకు ఇంకో రకానికి చెందిన యిందులో, భావనామయమైన నేత్రములతో చూచేటప్పటికి ఆకారము ఒకానొక సాధనావిశేషము చేత చర్మచక్షువులకు కూడా కనిపిస్తుంది.

ప్ర: నాన్నగారు అడుగుతున్నారు. మీకలా కన్పడ్డాడా అని.

విశ్వ: ఒకొక్కప్పుడు కనిపిస్తుంది. ఎందుకని పిస్తుందంటే- వాడికి చర్మచక్షుస్థితి, భ్రమస్థితి అవినాభావం పోయేటంత concentration వస్తే, అప్పుడు చర్మచక్షువులకు కూడా రాముడు కనిపించగలుగుతాడు.

ప: మీకు కనిపించాడా అట్లా?

విశ్వ: నానెవళ్ళి?

ప: అదేమండి, యింతమంచి mental powers వున్నప్పుడు నానెవళ్ళి అని అడుగుతారేమిటి? మీరు 'మేము' అని అనుకోబట్టి కదా మిమ్మల్ని ఆ ప్రశ్న వేస్తే ఏది... ఎవర్నంటే వాళ్ళని అడుగుతానా?

విశ్వ: నాకు కనిపించాడా అంటే అన్నా, నాకి స్వప్నంలో, పదోడు నాలుగు సార్లు (ఏదో ఒక ప్రత్యక్షంగా కనిపించాడు. ఇంతాక అనుకుంటున్నారా ~~[illegible]~~ కొట్టుకుంటుందని... అని కనిపించాడు... ఒకప్పుడు నేను [illegible] స్థితిలో వుండి నిరంతరం [illegible] భావిస్తున్నప్పుడు — నాకు నిద్ర కాదు, మెలకువ కాదు, నాకున్న [illegible] భావమయి [illegible] అంతని చెప్పటానికి వీల్లేదు. [illegible] ఆయన ఇప్పుడని నేననుకున్నాను, ఆయన వచ్చి నా ఒళ్ళో కూచున్నాడు ఏదో అన్నాడు... [illegible] ఆ ప్రక్కన అమ్మవారు కూర్చుంది... అమ్మవారు అంటే నాకు తెలిసినంత వరకు అంతస్త్రీ [illegible] ఆయన పక్కన వస్తే [illegible] చూశాడు, ఈ ఒక దర్శనం జరిగిందన్నా. ఇది భగవంతుడి దర్శనమని నా [illegible].

సుర: అప్పుడు అమ్మవారు కూడా ప్రక్కనుందన్నమాట.

ప: దాని వలన మీకు ఏమి జరిగిందండి?

విశ్వ: మహాసంతోషం కలిగింది. ఇప్పుడు కనిపించాడని అనుకున్నాను. కాని మళ్ళీ ఎప్పుడు చూస్తే... నాకు అనుభవాలు రకరకాలుగా వుంటై. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒక్కొక్క [illegible] వుంటుందన్నా. ఇంతాక మనం అనుకున్నాము, దాని యిష్టమొచ్చినప్పుడు వస్తుందన్నారు revelation. (contd)

Imagination -
- Illusion & Reality - (Religious experience. William James)

రోజూ నేను జపం చేస్తాను. గంటసేపు జపం చేస్తే, నలభై అయిదు నిమిషాలు – యాభై అయిదు నిమిషాలు – ఏ పొద్దున [illegible]? ఇది ఎల్లాగనే వుంటుంది. Inadvertent గా ఒకానొక moment లో నా ఒళ్ళు నాకు తెలియదు; ఒక extreme light కనిపిస్తుంది. Terrible light కనిపిస్తుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆ light మీద [illegible] కొన్నాళ్ళు. నా experience చెప్తున్నా. ఒక్కొక్కప్పుడు నిన్నా మొన్నా సంగతి — నాకేదో జబ్బు చేసి ~~[illegible]~~ విరోచనాలకి పూర్తి [illegible] ఏడు కొండల గంటలకు విరేచనం వెళ్ళిపోయింది. మళ్ళా మూడు గంటలకి వెళ్ళిపోయింది. (?) నా వళ్ళు తేలిపోయింది. వెళ్ళిపోతుందేమో అనిపించింది. అప్పుడు నేనేం చేశానంటే — నేను ప్రాణాయామాలు చేస్తాను... నేను కూర్చుని ప్రాణాయామం చేస్తున్నాను.. చేస్తుంటే నా body వుండదు — ఇక్కడ [illegible] వుంది... ఒక తేజః స్తంభం — ఒక తేజస్స్తంభంలా వుంది.. I was feeling I was so high and I was nothing but a column of light! ఇలాగుంది. ఇలా ఎన్నో మంది అనుభవాలు నాకు వచ్చినై. [illegible] చెప్తున్నాను... అలా కనబడ్డది. ఆ కనపడ్డవాడు తప్పుడనుకుంటున్నాను. ఇంకొకానొకప్పుడు ఒక దేవాలయం ప్రక్కన ఒకాయన కూర్చున్నాడు... నాకెప్పుడు [illegible] భగవంతుడు నాకు చాల [illegible] నేను చెప్పేదంతా [illegible] తప్పుడో.. ఆ ( ) ఉండి నాకు [illegible]

ప్ర: మీ [illegible] కదండీ, ఇంకా [illegible] ఏమి?

జి: నా చిన్నప్పటి అనుభవాలు [illegible]. ఆ చిన్నప్పుడు మా [illegible] 'ఓం' అని నేను అనుకోవడానికి [illegible] వుంది. అక్కడ ఒక బ్రాహ్మణుడు కూర్చుని [illegible] చెప్తాను' అన్నాడు. [illegible] 'ఓం...' అని [illegible]. [illegible] కొంత [illegible] వుండకపోతుందా అని ఆశ... ఇలా కొన్ని experiences వున్నై. కానీ permanency ఏదీ కనబడలేదు. అవన్నీ కూడా, ఏమి చేయమన్నా, ఎప్పుడూ తగుల్తుండేవి నాకు తెలియదు. ఎప్పుడు తగుల్తుందో అన్న ఆశతో మాత్రం జపం చేస్తున్నాను. ఇదే నా position.

contd

(non-physical మనోమయ?)

వ: ఇంతకీ దేవతలనే వాళ్ళు భావనామయ ప్రపంచానికి సంబంధించిన వాళ్ళు అన్నారు మీరు...

విస్సా: భావనామయ ప్రపంచానికి సంబంధించిన వాళ్ళన్నాము గనక, మనం చూసే దానికి permanency లేదు గనక, ఆ భావనామయ ప్రపంచంలో ఉన్న ఆ లాంటి ఆ మార్పులకి కూడా continuity లేదనుకోవడానికి వీల్లేదు. They have their own permanence. అదే చమత్కారం.

సుద: అదే difference వాళ్ళూ దేవతలంటే..

విస్సా: మనమైతే ఒక permanence for 60 yrs or 80 yrs ప్రస్తుతం అక్కడ అలాగే బహుజనులచేత భావించబడుతూ, అనంతకాలం మీద అనంత సంఖ్యల యొక్క packets ~~[illegible]~~ అలా భావిస్తూ వస్తూ గనక ఇక్కడ it is being handed over from father to son, and Guru to Sishya and so that continuance goes on.

సుద: ఈ సంగతి Aldous Huxley కూడా ఒక్క చోట అన్నాడండి: Gods also die. ఒక god ని ఇంతమంది జనులు మనసులో భావిస్తూ ఉండటం వలన ఆ god యొక్క శక్తి ప్రాబల్యం కూడా ఎక్కువగా వుంటుంది. ఆ దేవుడి యొక్క మహిమ, దాని సంబంధమైన భావం ప్రజల్లోంచి పోయినప్పుడు ఆ దేవుడి యొక్క మహిమ కూడా పోతుంది. ఈ gods అనే వాళ్ళు ఇంతమంది జనుల భావనాప్రపంచంలో సంఘటితంగా సృష్టించబడిన విశిష్టమైన శక్తులు అని విధంగా చెప్పాడండి హక్స్లీ.

విస్సా: వాళ్ళని జీవులనడానికి వీల్లేదు.

సుద: వాళ్ళకి time లేదంటారా మీరు?

విస్సా: వాళ్ళు మనకుమల్లే మాయాబద్ధులు కారు.

సుద: కారండి. ఒక దేశమనుకోండి — ఆ సంస్కృతిలో ఒక ప్రజలలో ఆ భావన అనేది నిరంతరమూ అవిచ్ఛిన్నంగా జరుగుతూ పోతూ ఉన్నప్పుడు

contd

కాబట్టి ఆ దేవతలు వున్నారు. ఇప్పుడా ప్రజల భావనలోనే ఒకమార్పువస్తే
అప్పుడేమవుతుంది?

విశ్వ: చెప్తా... మన పూర్వులేంచేసారంటే - ఆగమపెద్దలు - ఒక చమత్కారం
చేసారు. పూర్తిగా వట్టి భావనామయమైన యీ మూర్తిని భావనచేస్తూ, ఆ
తపస్సుచేత మంత్రము సృష్టించి, ఈ అక్షరములకు ఆ మూర్తికివున్న పరస్పర
సంబంధం - ఈ బీజాక్షరము లోనున్న శక్తికి ఆ దేవత యొక్క శక్తికి - యీ దేవతా
శక్తిని యింకా విభజించారు - సత్వరజస్తమోగుణముల క్రింద, లోకములందు
వున్న అనేకమైన మహాశక్తులలో వున్న కొన్ని భాగముల క్రింద. ఆ భాగము
లలో యీ ధ్వనికి, యీ ఆకారమునకు ఒక సంబంధం వుంది. ఈ సంబంధంచేత
ఈ బీజాక్షరములందు ఆ దేవతా రూపములను నిక్షిప్తం చేసారు. దాన్ని
continuous గా perpetrate చెయ్యడం మొదలెట్టారు. అందుచేత
ఏమౌతుందిప్పుడు - పూర్తిగా ఏ సుకృతస్తులాగా కాదు యిది...

ప : మంత్రాలు గనుక పోతే దేవతలు పోతారాండి?

సుధ: మంత్రాలెక్కడికి పోతవి?

విశ్వ: మంత్రాలు పోతయన్న అంటే పోతయని అనుకొనేగదా యిప్పుడు
మనవాళ్ళేడుస్తున్నారు. మంత్రంగనుక పోతే, ఆ బీజాక్షరాలు పోయి
ఆ దేవతామూర్తి లోపించవచ్చు. శక్తి వుండదు. ఎలాగంటే, వాడు
తాసిల్దార్ అంటే ఆ తాసిల్దార్ డ్యూటీ చేస్తున్నాడు వాడు.

సుధ: తాసిల్దార్ డ్యూటీ పోయినప్పుడు వాడి అధికారం పోయిందిగదా. అప్పుడు
వాడు మనిషి కావచ్చుగాని ఆ పవరు పోయిందిగదా.

విశ్వ: ఆ అధికారం యీ మంత్రశక్తి చెప్తున్నాం కదా వాడికి, వాడు వుట్టి
retired తాసిల్దార్ కాదు. If he is a tahsildar in duty, he can do
certain things. ఆ శక్తి వాడికెట్లా వస్తున్నది? When the govt appoints
a tahsildar, when he is given an order.. So also, our బీజాక్షరము
పంపిస్తున్నదంటే ఆ శక్తిని వాడియందు ఆవాహనం చేస్తున్నాయి. ఈ బీజాక్షరముల

మన నీచేత దానికో ఒక మూర్తికి కలిపిన ఒకానొక సంయుక్తమైన భావనా శక్తి చేత వాడు దేవత అయి మనం అడిగిందే ఇస్తున్నాడనుకో.. ఆ తాసిల్దారు గాడే ఇచ్చినట్లు — a fellow who is worth nothing... ఇదీ ఆగమ శాస్త్రం...

ప్ర: అప్పుడు ఈ దేవతలనే వాళ్ళందరూ మనిషి చేసిన వాళ్ళే... మనిషి తయారు-చేసిన వాళ్ళే దేవతలా?

విస్వ: ఒక సిద్ధాంతం.

ప్ర: ఒక చైతన్యం ఉంది అన్నిటికీ మూలంగా అంటే, అది మనిషి చెయ్యలేదు!

(not to underrate or miscalculate)

విస్వ: అలా కాదు. ఎందుకంటే మనిషి అసలు అంతా ఒక చమత్కారం ఉన్నది. మహర్షుల దగ్గర్నుంచీ ఇవాళ మనవరకూ మనుష్యులే. రమణ మహర్షి యొక్క concentration కి, జిల్లెళ్ళమూడి అమ్మగారి ఒకానొక మానసికమైన తపస్సుకి, శ్రీనాసరికి భేదాలున్నై. ఇది మనం create చేశామంటే, మన creation కి- మను ఊహించిన శక్తికి, ఆ అప్పారావు ఊహించే శక్తికి, రమణ మహర్షి ఊహాశక్తికి భిన్నములున్నాయి కదా? అందరు మనుష్యులం ఐనా చూడామంటే — విశ్వామిత్ర సత్యాసారా యోగికి కనిపించిన రాముడు కాదు, రమణ మహర్షికి కనిపించిన రాముడు, త్యాగరాజుకి కనిపించిన రాముడు, రామదాసుకు కనిపించిన రాముడు... ఆ రాముడనే వాడు బహురూపధారియై, ఈ రీతిగా మహాతపస్వులైన వాళ్ళచేత భావింపబడి, ఈ ఆగమశాస్త్రముల చేత వచ్చిన బీజాక్షరముల చేత నిబంధింపబడిన ఒక మహామూర్తి అయిన రాముడిగా ఉన్నాడు. ఆ రాముడికి ఇన్ని శక్తులున్నై. ఈ సత్వరజస్తమోగుణముల వాళ్ళ ఆయన యందున్నై. ఈ సత్వరజస్తమోగుణముల వాళ్ళ భేదము చేత ఆ దేవతల శక్తులు భిన్నమైనవిగా ఉంటై. వాళ్ళు వరదాతలౌతున్నారు. మనుష్యులు కల్పించారంటే, మనుష్యులు కల్పించినప్పటికీ వాటికి permanency వుంటుంది. మన బిడ్డల్ని మనం సృష్టించినా మన తర్వాత they continue to live. మనం కదా సృష్టించింది వాళ్ళని. They can live by themselves. / ఎప్పుడో మన పిల్లలు పెద్దవాళ్ళై మనల్ని రక్షిస్తారు అనుకుంటే, వాడు ముసల్దైనాడు, వాడి పిల్లల్ని రక్షిస్తున్నాడు. వాడి బంధువులకు అన్నాలు పెడుతున్నారు. As we are doing now. అందుకనే ప్రవాహం ఉన్నది అంటాను! a thread it continues. a thread is continuous. The same current flows. a current seems to be

continuous and perpetual and therefore there is no breaking of the thread. అందుచేత మనిషి సృష్టించినవాడు మనిషి దాపించాలంటే మానవుడ్నించి లోపే పోవడం దానికి కాలం పరిమితం, కల్పనలు పరిమితం. అందుచేత continuousగా వుంటూ ఉన్నమాట.

ప్ర: దేవుళ్ళందరూ limited world లో భాగాలే అని తెలిసినప్పుడు, మీరు రాముణ్ని భావించుకోవడం ఎందుకు? ఆ చైతన్యాన్ని భావించుకోవచ్చు కదా...

వి.స.: ఎందుకంటే, వెంటనే నువ్వు Indian President ఎందుకు కాకూడదూ?... చేతగాక. కొన్నాళ్ళు labour party lead చేసావు. కొన్నాళ్ళు governor చేసావు కొన్నాళ్ళు ఇక్కడ చేసావు, చివరకి ఏమైంది? ఏం సంజీవరెడ్డికి పోకూ తగా దావస్తే ఎట్టింగ్ లాగెలిచి అయినా ప్రెసిడెంటువు. Nobody can rise --- Because Indira Gandhi happened to be the daughter of Nehru. ఇది కొంతవరకే

~~ప్ర: మీరు పురాణేతర గ్రంథమాల అని [illegible] వ్రాసారు గనుక [illegible] అనుభవంగా మీకంతా తెలిసిపోయిందని [illegible] limited world గురించి వ్రాసారు కదండీ. అది మీ అనుభవమా~~

ఉద్ధృతి దానికి. Deshmukh's wife - she was almost nothing. But she married Deshmukh and amassed so much energy. Under certain circumstances అలా వస్తూవుంటుంది. తక్కినప్పుడు రాదు.

ప్ర: మీరు పురాణేతర గ్రంథమాల అని నవలలన్నీ వ్రాసారు గనుక మీరు అన్నీ బాగా ఎరిగిన వారనీ, అనుభవంగా మీకంతా తెలిసిపోయిందనీ మేము అనుకుంటాం. కాని మాస్టారు మీరు అంతా limited world గురించే వ్రాసారు కదండీ. అదే మీ అనుభవమా?

వి.స.: వారు దేవతల ప్రపంచంలో సంచరిస్తూవుంటారు.

వి.స.: నా పుస్తకాల్లో అన్నీ, ఇప్పుడు మనం ఇద్దరం కలిసి మాట్లాడుకున్న మాటలన్నీ ఇప్పుడు మాట్లాడుకున్నట్లుగా పుస్తకాల్లో వ్రాయటానికి వీల్లేదు. పుస్తకాలు సామాన్యంగా చదివేవాళ్ళకు ప్రధానంగా కావల్సింది కథ. ఒక కథ పట్టి, సందర్భాన్ని create చేసి ఈ discussions ఎక్కడ ఏది అవసరమైతే అక్కడ చేస్తూవుంటాను... ఇంతకు మించి చేసినట్లయితే పాఠకుడికి ఇబ్బంది కలుగుతుంది.

వే: [illegible]... మీరు propose చేస్తున్న [illegible] positive గా omnipotent [illegible] involve [illegible]. Immanency [illegible].

సు.ద: [illegible] level [illegible] president [illegible]...

ప్రశ్న: ఈ omnipotency, omnipresence, [illegible] next best [illegible]. President [illegible] powerful [illegible] power of prime minister powerful. Perhaps some power that is vested in the Prime Minister is transferred to the President, and perhaps some power that is there spreads itself to —— [illegible] powerful [illegible] — Prime Minister or the President? But sometimes our President powers [illegible] realize [illegible] powerful supreme Court. ఆ supreme Court [illegible] contradict [illegible] Banks nationalize [illegible] constitution ప్రకారం [illegible] contradictory గా [illegible] different [illegible] there is a republic of India. The President is the highest man. Next is the PM. Sometimes the conduct of both of them is subject to the verdict of S.C.

సు.ద: ఈ [illegible] republic of India [illegible] abstraction. [illegible] direct గా [illegible] President ద్వారా, [illegible] PM ద్వారా, [illegible] SC ద్వారా [illegible].

ప్రశ్న: [illegible]. Actual working of the Republic [illegible] ద్వారా [illegible].

సు.దే: కాబట్టి జీవిని గురించి ఆయన చెప్పారు గాని abstract things చెప్పలేదు.

విశ్వ: కాని Republic వుంది గా. It exists. Its existence depends upon the continuance of the Republic. The King never dies — what is the meaning of it? King చచ్చిపోతున్నాడు కదా. The idea of the King is being handed down over and over again through descendents. The idea is the same. కొత్తది ఎక్కడ్నుంచో రాదు సంస్కృతిలో. ఇట్టి comparisons తీసుకుంటూ వుంటే వారు, అనేక questions solve అయిపోతూ వుంటాయి. ఇందాక మీరు చెప్పారు, ఒకానొక భావం వుండటం -ది కవికి. వాడి గ్రంథములన్నిటి యందూ అనుస్యూతంగా కనిపిస్తూ వుండటం — Because he is the same man who has authored all these things. ఆ energy యొక్క లక్షణం అది. అన్నిటి యందూ అదే వ్యక్తమౌతూ వుంటుంది. కొత్త అనేది లేదు. కొత్త ఉపమాలంకారం చెప్పాడు. కొత్త ఉత్ప్రేక్ష చేశాడు. అంతే!

సమాప్తం.

1) Published in సమాలోచన జాతీయ సాహిత్య పక్ష పత్రిక from Kakinada in 5 parts (Issues 19–23) (1st Aug '78 to 1 Oct '78) by Sri Bulusu as "విశ్వనాథతో ఇష్టాగోష్ఠి — శ్రీ వసుంధరా సుదర్శనులు"

2) ఆంధ్రప్రభ — సాహిత్య గవాక్షం లో sometime in '95 వచ్చినట్లు శ్రీ మధురాంతకం రాజారాంగారు Tana meetings కి New York వచ్చినప్పుడు నాతో చెప్పారు. ఎంతభాగం ఏ పత్రికన వచ్చిందో నాకు details తెలియదు.

I liked the story "జేబుదొంగ ఉద్యోగం"

Note: విశ్వనాథ వారి 'జేబుదొంగ ఉద్యోగం' కథలో భారతీయ దృక్పథం లోని ఔచిత్య అంతస్సూత్రంగా వుండటం నాకు నచ్చింది. sometime in 1980's ఈ కథను రాజమండ్రి దగ్గర పల్లె ప్రాంతం setting గా adaptation చేసి నాటకంగా వ్రాశాను. విజయవాడ రేడియో స్టేషన్ నుండి ప్రసారం అయింది. మూలకర్త పట్ల గౌరవంతో వారి దృక్పథం పట్ల fidelity తో వ్రాశాను. ఇదే కథను శ్రీమతి నిడదవోలు మాలతి గారు తమ web journal Thulika.net లో ఇంగ్లీషులోకి అనువదించి ప్రచురించారు. అప్పుడు దాని మీద critique వ్రాయమని అడిగారు. అది కూడా Thulika.Net archives లో కథతో పాటు వుంది.